

آپدیت تیر ۱۴۰۵

موشکافی خط به خط

نکات مهم

خلاصه

راهنمایی شغلی و تحصیلی

ناشر: انتشارات دانشگاه پیام نور (فاطمه پورشهسواری)

منبع اصلی دانشگاه پیام نور و سایر دانشگاه‌ها

مناسب برای رشته‌های //

علوم تربیتی، آموزش ابتدایی و سایر رشته‌های مرتبط

نویسنده جزوه //

تیم تالیف بژیک

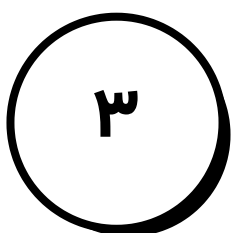
نوع فایل //

خلاصه میکرو طبقه‌بندی شده

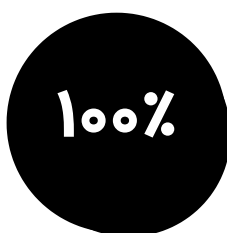

کیفیت //

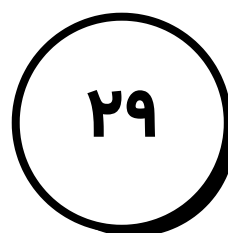
تضمین ۱۰۰٪ مطالب

ساعت مطالعه

پوشش نکات

صفحه مفید

فصل اول: تاریخچه راهنمایی و مشاوره در ایران و جهان

بخش اول: تاریخچه راهنمایی و مشاوره در ایران

مطالعه ساختاریافته تاریخچه هر رشته علمی، دریچه‌ای روشن برای درک فرازونشیب‌های اجرایی و شناسایی متغیرهای بومی اثرگذار بر روند توسعه آن فراهم می‌آورد.

مراحل سه‌گانه تحولات اجرایی راهنمایی و مشاوره در ایران

- دوره برنامه‌ریزی و تمهید مقدمات (۱۳۳۲ تا ۱۳۵۰): دوران پایه‌ریزی نخستین ارکان علمی راهنمایی که با نوسانات شدید اجرایی و تعطیلی‌های موقت روبه‌رو بوده است.
- دوره راهنمایی تحصیلی پیش از انقلاب اسلامی (۱۳۵۰ تا ۱۳۵۷): دوران معرفی رسمی نظام راهنمایی تحصیلی در مدارس و طراحی الگوهای تعمیم آن به کلیه مقاطع تحصیلی.
- دوره راهنمایی تحصیلی پس از انقلاب اسلامی (۱۳۵۷ تا کنون): مرحله بازنگری بنیادین ساختارها، انطباق با ارزش‌های نوین و بازسازی مستمر تشکیلات مشاوره‌ای در مدارس و دانشگاه‌ها.

گام‌های اولیه و تمهید مقدمات (۱۳۳۲ - ۱۳۵۰)

- ✓ آغاز اقدامات علمی راهنمایی از سال ۱۳۳۲ تا ۱۳۳۷ با تمرکز بر تهیه آزمون‌های استاندارد روانی و سنجش‌های حرفه‌ای جهت ارتقای توانمندی گزینش در صنایع.
- ✓ تأسیس اولین مرکز گزینش کارکنان در سال ۱۳۳۲ با همکاری مستقیم وزارت کار، سازمان صنایع کشور و هیئت عمران بین‌المللی جهت سازماندهی علمی استخدام‌ها.
- ✓ آموزش تخصصی گروهی از کارکنان مأمور از وزارتخانه‌ها (به‌ویژه آموزش و پرورش) تحت نظارت کارشناسان مجرب و تولید نخستین آزمون‌های معلومات و سنجش روانی کشور.
- ✓ برگزاری اولین امتحانات ورودی استاندارد دانشگاه‌ها در سال ۱۳۳۷ با استفاده از ابزارهای اندازه‌گیری ساخته‌شده در مرکز گزینش.
- ✓ راه‌اندازی کلاس‌های کارآموزی یک‌ساله «هدایت حرفه‌ای» در سال ۱۳۳۶ به درخواست وزارت آموزش و پرورش برای دبیران منتخب تهران جهت اجرای برنامه‌های راهنمایی شغلی.
- ✓ برگزاری کنفرانس تاریخی تعلیمات متوسطه در مشهد (اردیبهشت ۱۳۳۷) با محوریت بررسی جدی لزوم استقرار خدمات راهنمایی و ارائه پیش‌نویس اولیه با مشارکت متخصصان داخلی و خارجی.
- ✓ تصویب آیین‌نامه اجرایی برنامه راهنمایی در شورای عالی فرهنگ (تیر ۱۳۳۸) و مشروط کردن آغاز آن به آمادگی مدارس از نظر امکانات مادی و نیروی انسانی متخصص.

✓ اعزام کارشناسان آموزش و پرورش به خارج از کشور جهت تحصیلات تکمیلی، تأسیس مرکز راهنمایی دانش‌آموزان در اداره کل تعلیمات متوسطه و اجرای آزمایشی طرح در مدارس منتخب تهران و آبادان در بهمن ۱۳۳۷.

✓ تدوین طرح نظام جدید آموزش و پرورش در سال ۱۳۴۳، گنجانیدن برنامه راهنمایی در وظایف اداره کل مطالعات و برنامه‌ها، اجرای نظام جدید از سال ۱۳۴۵ و نهایتاً طراحی پرونده تحصیلی برای دانش‌آموزان دبستانی در سال چهارم طرح.

✓ اقدامات راهبردی در تربیت نیروی انسانی کارآمد:

✓ تربیت فعالانه مشاوران و راهنمایان تحصیلی در دانشکده‌های علوم تربیتی و مدارس عالی کشور.

✓ راه‌اندازی دوره‌های کارشناسی و کارشناسی ارشد راهنمایی و مشاوره در دانشسرای عالی تهران از سال ۱۳۴۶.

✓ تأسیس رسمی دفتر برنامه‌ریزی تحصیلی در وزارت آموزش و پرورش در سال ۱۳۴۷ جهت تسهیل و بسترسازی آغاز دوره راهنمایی تحصیلی.

برنامه راهنمایی تحصیلی پیش از پیروزی انقلاب اسلامی (۱۳۵۰ - ۱۳۵۷)

✓ آغاز به کار رسمی نخستین کلاس‌های دوره راهنمایی تحصیلی در مدارس کشور در مهرماه ۱۳۵۰.

✓ محورهای عملیاتی برجسته در دوره توسعه اولیه خدمات راهنمایی:

✓ آشناسازی مستمر معلمان، کارشناسان، مدیران و اولیای دانش‌آموزان با کارکردها و اهداف نوین خدمات راهنمایی.

✓ تأمین کادر متخصص و اعزام مشاوران آموزش‌دیده به مدارس راهنمایی سراسر کشور.

✓ تعیین دقیق خط‌مشی‌های خدمات مشاوره‌ای و نظارت کیفی بر فرآیندهای مدرسه.

✓ طراحی، چاپ و توزیع فرم‌های سنجش، پرسشنامه‌ها و پرونده‌های تحصیلی جامع جهت گردآوری علمی داده‌های دانش‌آموزان.

✓ تولید بروشورهای معرفی مشاغل گوناگون و رشته‌های تحصیلی جهت هدایت آگاهانه تحصیلی-شغلی نسل جوان.

✓ برگزاری کارگاه‌های بازآموزی، سمینارهای تخصصی و نشر کتب و مجلات علمی برای توانمندسازی علمی مشاوران شاغل.

✓ بسترسازی برای ادامه تحصیل مشاوران و مدیران مراکز مشاوره در مقاطع تکمیلی داخل و خارج از کشور و اهتمام به اجرای دروس فوق‌برنامه هنری و حرفه‌وفن جهت شکوفایی استعدادهای مهارتی دانش‌آموزان.

برنامه راهنمایی تحصیلی پس از پیروزی انقلاب اسلامی (۱۳۵۷ تا کنون)

- ✓ بازبینی کلان برنامه‌های مشاوره پس از انقلاب و اجرای طرح کوتاه‌مدت «معلم-مشاور» در مهر ۱۳۵۸ که بر اساس آن مشاوران موظف به ۱۲ ساعت تدریس و انجام مشاوره به عنوان فعالیت جانبی شدند؛ این طرح به دلیل عدم کارایی پس از یک سال منحل گردید.
- ✓ تعطیلی کامل برنامه راهنمایی و مراکز مشاوره از اول مهر ۱۳۵۹، حذف موقت رشته راهنمایی و مشاوره از دانشگاه‌ها و ادغام دفاتر اداری مربوطه در «دفتر عمومی آموزش».
- ✓ سپردن وظایف مطالعاتی مشاوره به اداره امور تربیتی و ورود مربیان پرورشی به ساختار مدارس با هدف تثبیت ارزش‌های اصیل انقلاب اسلامی و هدایت تربیتی دانش‌آموزان.
- ✓ تأسیس هسته‌های مشاوره و راهنمایی در مناطق آموزش و پرورش در سال ۱۳۶۴ به دلیل بروز مجدد نیازهای شدید روانی، تربیتی و تحصیلی دانش‌آموزان؛ توجه: این فایل رایگان نیست و منحصراً برای سایت "بژیک" با آدرس اینترنتی www.bzhik.ir تهیه و تنظیم شده است. تمام حقوق مادی و معنوی این محصول، متعلق به سایت "بژیک" می‌باشد؛ هر گونه کپی برداری و انتشار غیر قانونی آن توسط افراد سودجو، بدون اخطار قبلی، پیگرد قانونی در پی خواهد داشت؛ لذا بایستی مستقیماً از این سایت خریداری شود در غیر این صورت مسئولین راضی نمی‌باشند و حرام و حق الناس می‌باشد.
- ✓ احیای آکادمیک رشته با راه‌اندازی کارشناسی امور تربیتی و مشاوره در دانشگاه علامه طباطبائی و دانشگاه آزاد در سال ۱۳۶۷، تغییر عنوان به «راهنمایی و مشاوره» با دو گرایش مجزا و تأسیس دوره‌های تکمیلی ارشد و دکتری در دانشگاه‌های تراز اول کشور.
- ✓ تصویب طرح هفت‌ماده‌ای راهنمایی و مشاوره در آموزش متوسطه در مرداد ۱۳۷۱ توسط شورای تغییر بنیادی نظام آموزش و آغاز به کار مشاوران با وظایف سه‌بعدی شامل ابعاد تحصیلی، شغلی و سازگاری.
- ✓ تعیین شاخص تخصیص زمان به میزان یک ساعت فعالیت راهنمایی و مشاوره به ازای هر ۱۲ نفر دانش‌آموز در نظام جدید متوسطه.
- ✓ بکارگیری ناموفق دبیران راهنما به صورت پاره‌وقت جهت جبران کمبود نیرو که در سال ۱۳۷۸ متوقف شد و بعدها جایگزینی آن‌ها با نقش تمام‌وقت «مدیران دروس».
- ✓ تغییر ساختار نظام متوسطه از ترمی-واحدی به سالی-واحدی در سال ۱۳۷۷، رسمیت یافتن پست سازمانی مشاور در مدارس و افزایش ساعت کار هفتگی مشاوران از ۲۴ ساعت به ۳۰ ساعت.
- ✓ توسعه مجدد خدمات مشاوره‌ای به مقطع راهنمایی در سال ۱۳۸۹ و تعیین رابطین مشاوره برای پیشگیری از آسیب‌ها در دوره ابتدایی.

دقت کنید: بر اساس اصلاحات ساختاری وزارت آموزش و پرورش، ساعات کار موظف مشاوران مدارس با تفاهم‌نامه سازمان مدیریت از ۲۴ ساعت به ۳۰ ساعت در هفته افزایش یافت تا امکان پوشش حداکثری خدمات مشاوره‌ای فراهم گردد.

